

J E L E N K O R.

82 szám

Pest, szombat. October 13dikán.

1832.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (kinevezések. Kir. kam tudósítás. Krassó megye új tiszti kara. S. - pataki Collegium. Temesvári, debreczeni 's pestbudai hir. Anglia (Conferentia. Ministerek 's egyebek). Franciaország (Odilon Barrot. Ministerium). Spanyolország (az ország pártjai, 's don Carlos kormányra léphetése. A' király valamivel jobbul). Portugalia (Oportói hírek sept. 2likeig). Eszakamerika. Németország. Törökbirodalom, Elegyhírek. Legújabb. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Cs. kir. Felségünk gr. Pálffy Ferdinand Leopoldot cs. aranykulcsos hívei sorába méltóztatott számlálni.

Felséges Királyunk aug. 27iki legfentebb határozata szerint Csapkés Sándor urat erdélyben tartományi szemorvosnak méltóztatott kegyelmesen kinevezni. Bischof József, kath. nemz. iskolabeli egykori tanítót Czegléd szabados mezővárosban (Pest vmegyében), pedig, kitüntetett érdemeire nézvest szalagos kis arany polgári érdempénzzel kegyelmesen megjutalmazni.

(Kir. Kam. tudósítás).

Ó cs. kir. Felsége a' Fiumeban ujon állított só 's harminczadi perceptorságra Urbány Ferencz eddig ugyanott harminczadi ellenőrt méltóztatott kegyelmesen kinevezni; az így megürült ellenőri hivatalra pedig a' nagymélt. m. kir. udv. Kamara Trauninger Fortunátot, ki e' tisztséget eddig helytartólag viselé, nevezte ki.

A' selmeczi kerületi kir. bánya-törvény-széknél egy közbirói hivatal megürült.

A' nagymélt. m. kir. udv. Kamara a' verseczi kir. sóhivatali ellenőrségre Gróf Antal eddig Nagybányán ellenőrködő mázsamestert; továbbá a' munkácsi kir. sóhivatali ellenőrségre Danko Jakab eddig Makován ellenőrködő mázsamester; végre a' nagybányai mázsamesteri ellenőrségre, ugyan az ottani mázsamestert Pálffy Ferenczet nevezé ki.

Ugyan a' nagymélt. m. kir. udv. Kamara Visnyei György elhunytá által Rakomazon megürült ispánságra, Fazola Károly, praefectus hivatalbeli díjatlan practicanst, huzamos esztendei jó szolgálatjára nézvest, nevezte ki.

Megürülvén, Tittel Pál elhunytá által a'

pestbudai csillagász intézet igazgatósága, mellyel évenként 2,000 fr. évi díj, száz pCtes segédpénz, szabad fa, és szállás járul, az érte folyamodók, kérelmeket szükséges bizonyítványokkal társítva, fél esztendő lefolyása alatt a' nagymélt. m. kir. Helytartótanács-hoz nyújthatják be.

Ns Krassó vmegyének mélt. Gyürky Pál cs. 's főispán előlülése alatt f. h. 4ikén tartott tisztválasztása illy renddel ment végbe: első alispán lett Lovrenchich István, második Markovich József; főjegyző Tóth Mihály, al Kis András 's Makay Sándor; főbírák Jakabfy Kristóf, Vagyon Imre, Marsovszky László, Palik-Ucsevni Péter 's Pausz István; főadószedő Fogarasy Balázs, al Szuló József; számvevő Melczer János; levéltárnok Fogarasy György; szolgabírák Jancsó József, Junkovich Elek, Milankovich György, Papházy János, Kovách Károly, Petrovich Tivadar 's Asbóth Móricz; aladószedők Czompó Mihály, Marsovszky László; esküttek Légrády Imre, Stojanovics János, Nagy Áron, Orbók, Leitner József, Rosenegger Károly, Ujvárosy József, Andreovics, Pausz, Athanasievics János; biztosak Hosszu Illyés, Balog, Bagosy János, Vuja, Kovács, Lévy, Kis Ferencz, Fest János, várnagy Fadgyas Orbán.

Sár. Patak sept. 27ikén: Iskolai esztendőnk, a' kórság miatt csonka múlt év után, kezdetét rendesen e' hónap 1sőjén vette. Népeisége 3 nagy osztálya szerint: 1) Az alsóbb, vagy grammatikai osztályokban — 465; ugymint: felsőbb syntaxisták 127, alsóbbak 91, grammatisták 85, coniugisták 109, és kezdők 53. 2). Felsőbb iskolabeliek — 429; nevezetesen: logikaiak 83, felsőbb oratorok 117, poeták 97, alsóbb oratorok 132. 3). A' felsőbb tudományi vagy akadémiai osztályban 490 hallgató van, kik 13 oktató által 40 féle

közönséges leczkéken taníttatnak; ugymint, 9 féle theologiai leczkén, 4 törvénytudományin, 3 politikai, statist. 's paedagogiai; philosophiai 8 féle tanításon, mint p. o. vizsgáló és gyakorló, vagy erkölcsi, természet theologiai, magányos, közönséges és nemzeti törvényi, aesthetikai és philos. történeti tudományokból. Physikai 1, gazdasági 1, természet-történeti 1, mathesisi 2, historiai 3; literaturaiak 6 féle órákon, különösen: diák 2, magyar 1, német 1, görög 1, zsidó is 1; építési 1, 's hangművészeti 1, leczkéken. A' köznépi és törvény- orvosi politiai tudományok orvos doctor nem léte miatt, félben szakadtak. E' szerint collegiumunk egész népessége most 1384 tanulóbul áll. Vannak köztök több cseh, morva, 's horvátországiak; hazánkból pedig alig van a' távolabb levő 6—7 vármegyén kívül egy is, mellyből számosabb tanulókat nem számlálnánk. — De a' mult évi göreskórság mind a' pap-felszentelő közgyűlést megakadályoztatván, mind több eklésiát lelkitanítóul megfosztván annál számosabb lön e' f. sept. 23, 24 's 25keire Tarczalra tett superintendenciai nagy gyűlés. 58an valának az új felszenteltetendők, kik a' reform. templomban közönségesen a' nép előtt, (mert nyilván kell lenni mindenkor) először eddigi tanulások, tudományok és életökről bizonyág-leveleket mutatván elől, majd a' hit- és sz. írásmagyarázó tudományokból, a' sár. pataki collegium papja, 's a' papi tudományok professora Sarnay Lajos ur által, ki maga is most szentelteték fel, megvizsgáltatván megmutatták, hogy a' keresztyén néptanító sz. hivatait megérdemlik, mellyre, a' superintendens és esperes urak kezeik fejökre való tevések által, ki is bocsáttattak. Lelket adott az egész gyűlésnek az, hogy különben sok főhivatal által elfoglalt főcuratorunkhoz mélt. gr. Teleki József urhoz is lehetne szerencsénk, ki az egész szelid és mély belátásával igazgatá. Mélyen hatott meg mindeneket, midőn a' tisztelt gróf, a' magyar nyelvtudományt tanítószékre, és a' könyvtáróri hivatalra 5000 frnyi tőkepenzt méltóztatott ajándékozni. Ugyan akkor a' magyar literaturára Szentcs József fiz. főhadnagy ur is 250 frtot ajánlván:

reményljük, hogy e' jeles példák anyai nyelvünknek, és így eredeti fogalminknak (Begriff) alapítására (mert, haszontalan, — idegen nyelveken eredetiek nem lehetünk) több követőt fognak találni. A' hivatalaiban fáradhatlan főcurator ur, időt vett 26ikán a' sár. pataki collegium meglátogatására is; holott távolléte alatt tett előmeneteleket 's építéseket megvizsgálván, a' következő munkálatok felől hathatós rendelkezéseket tőn, 's 29ike szűkületén, áldásinktól kísérve visszatért.

Temesvár oct. 6kán: Nálunk mostanság egy arteziai kút van próbatétül készülöben, mellynek sikerülte itten, hol a' költséges és romlékony hydrostatikai kútak kivált a' hévebb nyári napokon csak kellemetlen ízű 's peshedt vizet ajánlhatnak, gyakran pedig a' várost, ha egyetlenegy alkottyujok (mechanismus), melly távol a' külvárosban áll, megbomlik, több ideig ital nélkül hagyják, — felette kívánatos, mert ekkor bizonyosan több illy állandó használatu kútak ásatván, jó és egészséges víz nélkül ezután, 's még ostrom esetében sem fogunk szűkölködni.

Debreczenből érkezett tudósítások szerint, az ottani vásár igen rossz volt. A' honni termékek közül a' méz ára nevededett tetemesen.

Pestbuda vidékén e' héten kezdtek szüretelni. Csak három héttel is előbb igen sovány termést várhattunk, de a' beállott ősz jótékony napjai nagy részben kipótolák a' nyár mostohaságát, úgy hogy most már mind mennyiségben mind minőségben közönséges termést reménylhetünk.

A N G L I A.

A' szándékban forgott belgahollandi háboru elmellőztetett, ugymond a' Messenger sept. 27ikéről, 's ujjolag conferentiák tartanak a' dolog békés elintézése felett. 26ikán a' hollandi meghatalmazott elébe több kérdés terjesztetett; nevezetesen fel volna e' kormányára részéről hatalmazva a' belga követtel alkudozhatni? mire ő egyenesen igennel válaszolt, hozzá téve hogy lord Palmerston legujabb javaslati iránt advarától megbízatása kimaradt. Erre a' conferentia neki ujabb

időhatárt szabott, hogy kabinetjétől ismét instructiót vehessen.

Lord Grey's Brougham Londonba megérkezését a' ministeri ujságok october elejére hirdették; ezt némelyek az igazgatásban leendő fontos változások jelének magyarázták, minthogy Grey folyvást abeli szándékát nyilatkoztatja, hogy a' ministeriumból kilép, mi azonban nehézségeket szenved az esetre, ha Brougham helyette a' ministeriumi előlülőséget fel nem vállalná; lord Althorp, 's kivüle még ketten vagy hárman is, szinte nyugalomba kívánkoznak. Mint mondják sir Robert Peel kívánkoznék újra Brougham alatt valamely hivatalt a' ministeriumban vállalni, a' tisztes Baronet ur pedig Lord Bentinck helyett Indiába general kormányzónak küldetni. Ez mind könnyen megeshető, hozzá teszi az Intelligencer, hiszen ennél nálunk már hihetlenebbek is történtek.

Londoni hírlapok után sept. 26ikáról sir Pulteney Malcolm hajóserege folyvást Spitheadnál tartózkodott. — Lord Palmerston 24ikén Londonba visszatért, minekutánna a' királynak Windsorban udvarlását megtevé. — A' Courier szerint gróf Matuszevicz egy közelebb tartott vadászatán erősen megsebesített, mindazáltal életéhez remény van.

Glasgowban mihelyt bizonyossá lón sir Walter Scott halála, azonnal a' kikötőbe volt hajók mindnyájan gyász vitorládba borultak.

Barring testvérek 7 millio dollár kölcsönt vállaltak fel 5 pC. fizetéssel Louisiana status részéről, olly kikötéssel, hogy 1852ig az egész kölcsön beváltassék.

William hajó, melly Corkbul Quebecbe kivándorlókat vala szállítandó, Sz. Lőrincz folyón történt csekély károsodása következtében Gaspeba visszatért, 's az utasokat, minden törvény 's emberiség ellenére, alattomban a' szárazon hagyta, minden további gyámolás vagy segedelem nélkül.

A' Sun ujság írja, hogy don Pedrónak egyik főügyvivője Angliában az egész belga jövevény sereget részére hódítá, melly is rövid idő alatt gőzhajókra Ostendéből Oportoba fog szállítani. Az ügyvivő hirt vón, hogy a' belga kormányzék e' katonák nélkül elle-

het, mire tüstént Brüssellebe utazott, hol szerencsés is volt a' legiót don Pedro' részére megszerezni, mielőtt az elszéledt volna. Ez a' segéd fegyveres erő azokkal együtt, kik jelenleg már az expeditióhoz elküldettek, vagy ahhoz csatlakozni utban vannak, hihetőleg véget vetnek a' lassu és unalmas harcznak Portugáliában.

Az angol ujságok már azon hasznokrul beszélnek, mellyek a' szándékban forgó vasutak állításából a' fővárosban származandnak. Csak felületes felszámolás után, ugymonda' Traveller, egyetlenegy fogyasztási cikkelyben, a' husban, esztendőnként 1½ millio font st. költség kiméltetnék meg; ugyan is, a' főváros esztendei husfogyasztását 150,000 marhára véve, azok hajtásbeli érték vesztését egyenként 40 schillingre, 's így átaljában 300,000 font st.re tehetni, a' juhokét ugyan ez okbul 675,000 fontra, 's ha betudatik még az is, hogy a' mennyiség vesztés által a' minémiség is silányul, ugy a' fenn kivetett öszveleg bizonyára csekélynek látszhatik. Mostanában a' naponként levágtatni szokott marhák egy negyede, mindig azokból vétetik, mellyek épen akkoron érkeztek messze vidékekről, természetesen fáradtan, vagy néha betegesen is, mi orvosink állítása szerint egyik kutfeje az annyira gyakor betegeskedéseknek, ehhez járul még azon fojtó bűz is, melly a' vágószekekből szünetlen párolog, az ocsmány rondaság melly belőlök a' folyamba ürül, 's vizét mocskolja; ezt mind 's egyszerre képes egy vasut elhárítani.

FRANCZIAORSZÁG.

Az oppositiobeli ujságok minden legkisebb környülményeit is magasztatva írják Odilon Barrot ur ünnepélyes fogadtatásának Boulogneban. Legnevezetesebb az, hogy e' vársi nemzetőrőség in corpore ment hozzá tisztelkedni, egyik kapitányokat szónokul választván, ki mindnyájok nevében kifejeznék, mi buzgó örömmel veszik a' tisztelt hazafinak városukba érkezete által történt szerencsétlenséket; erre az oppositio feje szokott eles és ékes köszönő beszéddel válaszolván, végezetül a' politikára térve ezeket mondá: „Ine láthatjuk innen Anglia partjait, onnan jöve

hozzánk a' képviseleti kormányzás első gondolatja, 's most tőlünk vesznek ösztönt politikai reformjaikban. Ó bár tovább is, 's csak egyedül e' viszálykodás, a' szabadságot 's civilisatiót versenyleg törekedve vivni, maradna e' két nagy nemzetközött! barátim! mi bennünket illet, állhatatosságot kölcsönözzünk e' nemes szomszédunktól, mert bátor lélek kell az igaz, három nap alatt szabadságot kivíni, de azt egyszersmind rendithetlenül megalapítani, elszánt, 's huzamos évü állandóság." E' beszédjét a' hatalmas szónoknak sokszorozott „éljen! éljen Barrot, a' Labey de Pompières derék mostohafia!" követték.

Ha jól értesítettünk, ugymond a' Journal des Débats oct. Isójéről, a' ministeriumi crisis valahára végéhez közelit. A' király mint mondják, iránta végső szándékát kimondotta. A' kívánt feleletek még mára bevértnek, 's a' holnapi Moniteur az új ministerek neveit már közlendi. — Azonban előlegesen is mint egy bizonyosnak mondhatjuk, hogy a' régóta annyira emlegetett nievrei deputatus (Dupin) neve, nem lesz a' várva várt névsorban; hanem inkább a' derék marschallé (Soulté), és pedig mint előlülőé. Ugyan ezt mondja a' Nouvelliste is, hozzá téve, hogy Montalivet a' belsőt, d' Argout ur pedig a' kereskedés ügybeli ministerségét nyerte el. — Privátlevelek után ugyan a' felebb nevezett napról, Sebastiani, báró Louis és Girod de l' Ain is kilép, 's helyettök duc de Broglie vagy Saint-Aulaire a' külsőt, Humann a' finantzot 's Thiers a' nyilvános oktatásbelit leunének viendők.

Contreadmiral Hugon aug. 22kén, a' tengeri ministert két görög pirata hajónak a' Maina szélek mellett történt elfogatásokrul tudósítá; jelenti egyszersmind Ypsilanti herczegnek, a' görögországi kormánybizottság egyik tagjának, Naupliában aug. 16. estején történt halálát.

A' legújabb parisi hirlapok, az assissi törvényszék által halálra ítélt Lepage és Cuny juliusi felkölteknak a' királyhoz tett folyamodásokkal foglalatosak. A' Temps, Courrier, Constitutionnel, Messenger, National, Journal du Commerce, Tribune és Gazette de

France egyértelműleg mellettük harczolnak, 's megkegyelmeztetésüket erősen a' király szívére kötik.

Andry de Puyraveau kam. követ, három fekvő jószágait lotteria útján kívánván eladni, 's néhány sorsokat már közre is bocsátván, egyik törvényczikkely értelméhez képest, melly illy törvénytelen lotteriae jószágokat kijátszatni tilt, két hónapi fogságbüntetésre, 's 200 franc pénzbírság fizetésre ítéltetett, jószága elkobzatása (confiscatio) mellett.

Talleyrand sept. 30kán Parisban megérkezett.

SPANYOLORSZÁG.

A' Morning-Chronicle VII. Ferdinand királynak könnyen valósulandó kimulására egy angol munkából (spanyolország 1830 évben Inglis által) eleven rajzképét közli Don Carlosnak 's a' pártoknak spanyolországban; mi kivonatban e' következőket adjuk: „Én elhagyám Angliát — mond Inglis ur — azon erős véleményemmel, hogy Spanyolországban két hatalmas felekezet van: Constitutionalisok 's az uralkodószék hívei, melly utólsók különféle árnyékolatok szerint ismét több kisebb felekezetre szakadnak. De csak hamar által láttam, hogy véleményem egészen hamis. Én három felekezetet találék Spanyolországban, ugymint: Absolutistákat vagy is Carlistákat, a' kormánypártot vagy mérsékletteket 's a' liberalisokat. Az első, kétségen kívül legnagyobb befolyással bír, magában foglalja az országot lakó alsóbb néposztályok nagy tömegét, és sok vidéken mint p. o. Toledóban, Castiliának városiban 's falvaiban 's a' Murcia 's Catalonia tartományokban csak nem az egész népességet; ezen párthoz tartozik parányi kivétellel 130,000 szerzetes, a' világi papok nagy többsége, 's nevezetes része a' fegyveres népnek, tiszték és közkatonák, de főképen az első. Illy állaték részeknél e' párt ereje természet szerint nem csupán számszerinti többségétől függ. Mindenki tudja, hogy a' monostorok 's templomokban tömérdek kincs és gazdagság található. Ezek véleményem szerint az úgy nevezett Carlista-pártnak elemei, melly számra és gazdagságra ugyan leg-

hatalmasb, de világismeret 's észtehetségre nézve leggyöngébb. A' liberalis párthoz tartoznak az ország' legértelmeseb, tisztán látó polgári, 's e' párt — ha a' legalsóbb néposztályokat 's a' tisztviselőket, szerzeteseket, papokat tőle különválasztjuk, nagy morális erőttöbbséggel bír. A' fennálló kormány' párt-hívei számára leggyöngébbek. Ha Don Carlos eltökélé a' kormányhoz kereseteit kivíni, tehát neki minden tekintetben hatalmas segédforrások állnak nyitva; de e' részen lévő fen- tebb erőtehetség korán sem olly elhatározó, hogy a' várt szerencsés következés bizonyos- sá is legyen. Hihető mindazáltal, hogy ő a' korona után fog nyulni, 's céljában a' sze- rencse elő is segíti.

Sept. 22ikén a' király betegsége folyvást igen veszedelmes volt, adta mindazáltal még is enyhülése némi jelenségit, udvara en- nek következésében nyugottabb lón. 20ikán Ő Catholicus Felsége a' haldoklók szentségeit felvette; ministerei mindnyájan la Granjaba mentek. A' fővárosban azonban gyakor cso- portozatok gyülrögnek, mellyek folyvást a' király haláláról beszélgetnek; a' politia egy hirdetményt bocsáta közre, mellyben e' hirt nyilvánosan hamisnak nyilatkoztatja.

A' király, mint mondák, egy 20dikán költ decretumában megbizsa a' királynét 's don Carlost, felgyógyulása idejeig aláírni mind azon végzeteket, mellyekre tulajdon neve aláírása megkivántatnék. — Egy madridi le- vel után pedig a' királyné karmelita apácza köntösbe öltözött 's fogadást tőn, azt mind- addig viselni, míg felséges férje tökéletesen fel nem gyógyuland.

PORTUGÁLIA.

Az angol Courier tudósításai Oportobul sept. 21ikeig terjedők, ekkor a' miguelista sereg részéről nagy készülétek tétettek a' vá- ros ujonti megtámadtatására; nevezetesen, a' Duoro déli részén állott csapatok az éjszaki- ra költöztek ált, ugyan e' részről szegeztet- tek a' város ellen újabb batteriak, mit a' con- stitutionalisok minden iparkodások mellett sem valának meggátolni képesek; bent a' vá- rosban igen nagy volt a' szorongatás az egy- mást érő bombák 's álgugolyók miatt, 's ki-

ki drágább vagyona bátorságba helyezésével foglalatoskodott, az angolok 's más idegen kereskedők jobbadán mind hajóra költöztek, az élelem szemlátomást szükül, 's a' köz za- var ellenben naponként nagyobbul; Dom Pe- dro seregei azonban mindemellett a' legélén- kebbek, minden újabb megtámadtatást nyug- hatatlan tüzzel várnak, 's dolgok bal kimene- léről nem is álmodoznak; mi ha ugy történ- nék, azaz mostani állásokbul ki nem szorit- tatnának. ugy a' következő telet minden to- vábbi háborgatás nélkül tölthetnék, mivel nem sokára be áll majd az esőzés, melly az e- gész táborozásnak véget vetend; ha el- lenben, mitől igen is tarthatni, a' miguelis- tak Oportót bévehetik, akkor minden to- vábbi remény egyszerre elenyész Donna Ma- ria restauratiója felől, mivel annyi bizonyos, hogy a' portugali népnek, sem a' constitutio, sem Dona Maria ügye iránti legkisebb rész- vételére sem számolhatni. Más nevezetes 21- ke reggeleig, midőn e' híreket hozó London Merchant gőzhajó Oportobul elindult, nem történt, egyéb hogy Dom Pedro egyik kisebb hadihajóját Terceirát, midőn a' Duoron fel- jebb evezne egy ellenségi álgu golyó fenék- ben áltfurta. A' 16iki csatában elestek közt van Staunton őrnagy is, ki épen midőn csa- patját a' tűzbe vitézül vezetné, elesett. Ki- vüle még más derék tiszték is hullottak el, többen pedig sebjeikben feküsznek. Pedro veszteségét eddig mindösszve holtakban 100- ra teszik, míg a' Miguelét 800nak emlegetik. Sartorius admiral Cap St. Vincentnél áll dél- felől a' miguelista hajósereggel áltellenben; Oportóban igen sajnálják távollétét, mivel a- zon esetre, ha győzni találnak Miguel nagy számu, 's élelemmel jól ellátott szárazföldi seregei, a' constitutionalisoknak egyéb me- nedék a' hajóknál nem marad, miknek azon- ban messzelétök miatt a' szorongattatás leg- főbb polczra hághat.

Portobul egy küldöttség ment Teixeira generalhoz, a' Villanovaban lerakott nagy mennyiségü borok, minthogy azok egy millio ft st.nyi értékig vagyonek az angol kereskedők nek, megkiméltetését kérni; a' general igen ke- gyesen fogadta, 's mindent megígért, mi e' rész-

ben hatalmában állana. Jelen volt ez alkalommal a főszálláson sir Campbell is, barátja Beresford marschallnak, 's a' küldöttség kérelméből alkalmat vonva, kikelt a' jelen háboruszkodás 's annak lehető veszedelmes következményei ellen, azt mind, a' mostani angol ministerium visszas politikája szülöttjének nevezvén.

Dom Pedro Oportoba kiszállta óta már 16 tisztét veszté. — A' város 18ikán történt álguztatása következtetésében Jones angol kereskedőnek háza igen megrongáltatott, meg Cordoaria templom, 's St. Bento klastrom is, melly jelenleg katonakórházzul szolgál, az ebbe lövött bombák egyike két embert öle meg, egyet pedig halálosan megsebesíte. — Terceira schalupp, mellyet a' miguelista batteriák fenékben lyuggattak ált, 18ika estvejen elsüllyedt. A' megrongált Amelia 's Açor újra kiigazított. — 21ike reggelén a' miguelisták Villanovát elhagyva Santo Ovidio felé költöztek, butoraikat hátra hagyva, mint mondják 16 's 18ika éjjelén történt vesztésük következtetésében, midőn a' homályban tulajdon táborszemeikre lövöldöztek, vagy hogy újabb hadi planhoz foghassanak; ennél fogvást a' közlekedés Oporto 's Villanova egyik része közt helyre állott, mind a' mellett hogy ez utóbbi helyütt még némelly miguelista csapatok kalandoznak, kik az arra járó pedristákra puskázgatnak. Csak 200,000 font st. je volna Pedronak most egyszeribe készen, mondják az angolok, ugy győzedelme kétségen túl volna. Hesbul Schooner 24ikén indula ki Gravesendből Pedro számára 200 ujonczot 's nagymennyiségű élelmet vive; a' keletindiai 60 álgus nagy hajó mellyet részére közelebb vásároltanak, szinte minden órára váratik; csak az illyes erősödések képesek, mind a' mellett, hogy naponként több több miguelista szököttek is érkeznek, Dom Pedrot Oporto királyjaul folyvást fentartani, mert hogy Miguel Portugália királya marad, az alig kétes.

Murat Achill Oportót, hova közelebb olly czéltől érkezett, hogy ott Dona Maria ügyért víhasson, oda hagyta; okát azonban tetének mindedig nem tudhatni. — A' Ports-

mouth Herald sir Doglet emliti Dom Pedro szárazföldi seregei leendő fővezérének. — Az angol hajók folyvást Lissabon 's Oportó előtt környelnek.

A' Cronica Constitucional do Oporto közli dom Pedronak 15kén közre bocsátott nyilatkozását, melly szerint a' város municipalbizottságának a' rebellisek durva bánásmódjok iránt tett minapi előterjesztésére kijelenti, hogy ő (a' regens) a' város derék 's hozzá híven ragaszkodó lakosinak, a' jelen háboruszkodás által történhető minden káraikat, annak idején, tökéletesen visszatérítendi. — Ugyanazon ujság közli még a' brazilai kiscsászárnak dona Maria testvéréhez Rio Janeroból maj. 15kéről költ hivatalos levelét is, feleletül, atyjának az excsászárnak azon iratára, mellyet hozzá f. e. martz. 15kén intézett vala Terceira szigetéből. A' kis országló elisméri, sőt igéri benne, birodalma 's a' regensség közti kölcsönös barátsági viszonyok fentartatását, e' felett testvérétől iránta viseltető ingadatlan szeretetét 's tiszteletét elfogadni kérvén.

ÉJSZAKAMERIKA.

A' Washington Intelligencer szerint az annyira félelmes háboruszkodásnak, melly az egyesült statusok részéről az indusokkal jó ideje vérengzőleg folyt, egyszerre vége szakadt. Az ellenségnek mint közönségesen hittek, a' négy tó szomszédságában kell vala tanyáznia, Atkintos general tehát (vezére az egyesült statusi seregnek) elérvén az elsőt, Coschkonongot, seregét három csapatra osztá Posey, Dogge és Henry generalok vezérlete alatt, hogy az egész fekete sereget közbe szoríthassák, de mind elcsudálkozának midőn a' messze vidékről ismét egybe érve, az ellenségnek, sehol még nyomába sem akadhattak. A' feketék hihetőleg, bosszujokat töltve, elragadozott gazdag zsákmányikkal, a' Missisippi tulsó partjára végkép átköltöztek, szemesen kikerülve a' veszélyt, melly egy közönséges ütközetből reájok háramolhaték. Atkintos seregeivel Wisconsin folyó mentében halad folyvást felfelé Winnebago erőségig, hogy az ellenség átköltöztéről annál nyomosabban megbizonyulhasson; katonasága u-

gyan sokat szenvedett a' szünetlen zivataros idő és sűrű halálozás 's ennek következtében történt gyakor megszökések által, most mindazáltal egy csapat gyarmati katonaságban újabb segedelem érkeztén, 's élelemben szükségét nem érezve, minden történhető megtámadtatással bátran szembe szállhat.

Mint Limaból maj. 14ikéről írják, Callaoba nem rég érkezett meg Comboy, az éjszakamerikai egyesült statusok egyik hajója Waohcobul a' Sandwich szigetek közül, azon hirrel hogy utjában a' meridian déli széle 15° 50' 's nyugoti hossza 141°-nál, három új szigetet talált volna fel, mellyek kettejét ugyan a' Sandwich szigetekbeliekkel egyenlő természetűek 's hasonlóan mogyorószínűek lagnak, de erköcsi szokásikra nézve amazéknál sokkal vadabbak, a' harmadika pedig egészen pusztá.

Rodger elhunytával, a' brazíliai állásbeli, egyesült éjszakamerikai statusok tengeri hajóseregökhez kormányzóknak, Cooper e' statusok legöregebbik tengeri tiszte nevezte-tett ki.

NÉMETORSZÁG.

A' közönséges hannoveri követséggyűlés azon végzését, melly a' követek' üléseiben a' gyorsírók megjelenhetését tárgyalja, a' ministerium előtt ajánlatba hozá; mire nézve a' ministerium a' király' parancsait kéré, ki is az ajánlást elfogadá. Hát a' mi gyűlésinken lesznek e?

Egy levél Hamburgból sept. 25ikéről következendőt közöl: X. Károly szombat óta az Angoulême-i 's Bordeauxi herczeggel itt van nálunk, vagy is inkább Rainmille mellett van Albonában. Kisérete 43 személyből áll. Ők a' legnagyobb gőzhajón érkeztek, melly Angliában találkozik. Mihelyt Berlinből az utilevelek megjönnek, tovább folytatják utjokat. A' királyt a' város' nevében Sieveking syndikus üdvözlé. Az exfölség igen egészséges jó színben van, 's tekintetét nagy illedelemmel tudja fentartani. Beszédjében többek közt így fejezé ki magát: „Tout change dans ce monde, et ça changera aussi.“

A' Constitutionnel szerint sept. 23dikán

vasárnap Humières ur, ki avignoni érsekké nevezteték ki's mult apr. 20ikán érseki széket elfoglalá, végre felszenteltetett. Eddiglen illy felszentelést egy püspök vagy érsek két püspök' udvarlata alatt vitte véghez. De az ország praelatusai közül három püspök sem találkozik, ki ezen felszentelési szertartásban kívánt volna részt venni. A' pápának egy különös breve-jére vala szükség, melly megengedé e' régi szokástól való eltávozhatást, 's az Avignoni érseket meghatalmazá, hogy egyetlen egy püspöktől szenteltessék fel, kit egyszersmind ő maga választhat is ki. A' fő-tiszteletű Humières ur erre a' Carthagenai püspököt kéré meg, ki történetből Aixben jelen volt 's ki hajlandónak is mutatá magát az avignoni új érsekhez szives készségét bebizonyítani. Hasonló alkalmi okból szentelő föl tehát most a' Carthagenai püspök az aixi érseket Avignonban.

Lord Durham oct. 1sójén Frankfurtba érkezett.

TÖRÖK BIRODALOM.

A' syriai hírek, Konstantinápolyra nézve, honnan azok sept. 10ikén indultak, folyvást nyugtalanítók; Ibrahim basa még mindig beljebb nyomul, nevezetesen már Koniát is elfoglalta, miután a' nagyuri sereg maradékát végkép elszélesztette vagy nagy részint elfogdozta. Még szomorítóbbak a' flottáról jött tudósítások, minthogy egy közelebb történt ütközetben Cyprus tájékán, öt hadihajót veszte, köztök egy fregatot, az aegyptusiaktól elfogva. Úgyan ezt állitják Syraból sept. 3ikáról utasított levelek is, azon hozzá adással, hogy az említett öt fogoly hajó Alexandriában már meg is érkezett. Ez ütközet után, mint mondják, a' nagyuri flotta a' rhodusi révben keresett menedéket. Képzehetni mi kedvetlenséget okozhatnak e' hírek Konstantinápolyban, mellyben jelenleg a' pestis iszonyun dühösködik, 's miatta a' lakosok naponként nagyobb számban költözködnék el, hozzá járul a' cholera, melly már itt is ki ütött 's a' pestissel kezét fogva, vetélkedve pusztit; Tatakola egyik külvárosa (görögök lakják) kigyuladván, ugy szólván egészen elhamvadott, 600 házából csak 200 ne-

nekihívén meg a' dühödő lángok közül. Nem csuda ha illy környülményekben kereskedése is mindinkább csökkedez.

ELEGY HIREK.

A' freiburgi egyetem (universitas) új szerkezete megjelent, 's a' leczkék november 5ikén ujra elkezdődnek. Fő változtatás az, hogy az eddigi akadémiai consistorium eltöröltetett, 's helyébe egy senatus academicus és a' rendes professorok teljes gyűlése rendeltetett. A' tanács legelső tagjait, a' prorectorral együtt, a' nagyherczeg nevezi ki, a' későbbieket pedig a' senatus kihallgatása után a' belső ministerium. — A' volt professorok közül még eddig egy sem mozdított el. —

Apollo austriai kereskedő hajónak, melly f. e. martzius 26 's 27ike közti éjelen egy pirata hajó által megtámadtatva olly vitézül viselte magát, hogy csak egy ember vesztével, az egész hajót 's rajta lévő árukat is mind megmentette, a' trieszti egyesült bátorságosító társaságok közép igazgatósága 1315 fr. jutalmat ajándékozott.

A' francia Moniteur egy királyi rendelést közöl, melly szerint Angersben és Chalonsban gyáriskolák állittatnak, ez utóbbi 400, másika 200 tanítványt vállalva, közülök 456ot a' status költségén.

Weissenburgon keresztül Franciaországba folyvást számos menekvők költözködnek, ezek közt volt közelebb Stromayer és Schlund a' Wächter am Rhein egykori szerkeztetője. Schlund kénytelen volt Lauterburgot, hova elébb utasított elhagyni és Straszburgba költözni, de hihetőleg c' helynek a' határszélhez közel léte miatt, benne sem lesz maradó helye. Itt tartózkodik, a' frankenthal-i fogházból ki sikamlott Vendeley is, szinte egykori redactora a' nevezett liberalis ujságnak, és Dr. Grosze, kihez nem rég hitvese 's gyermekei is megérkeztek.

Tiersch bajor kir. udvari tanácsnok oct. 11ikére váratott Münchenbe, veszteglés ideje Triesztben, sept. 25ikén mult el; a' görög küldöttségé oct. 5ikeig tartand, miután ez is azonnal utnak ered; az orosz hajó melly őket Triesztbe kísérte nem fregat, mint némelly ujságok hirtelték, hanem lineahajó.

Villanovában a' lakosok épen templomban valának, midőn 14ikén a' miguelisták értekeztenek hire futamodék, azonnal kiki fegyverre kapott 's la Serraba sietett, holott aztán az asszonyok a' férfiakkal versenyesen vívtak, keves idő mulva éljen kiáltások halatszanak, mire az apácák mindnyájan ablakaikhoz tódultak, gondolván, hogy ez a' miguelisták győzelmét jelentené, 's éppen ekkor érkezik tőlök egy álgyu-golyó, 's az örvendező gyász-szüzek egyikét, talán legártatlanabbikát, agyon zúzá. De igazán különös, ezek a' neveletlen bombák egyébkor is majd mindég klastromokat vagy legalább miguelista gondolkozásuak lakjait találják. 15ikén magok a' pedrista hajók kénytelenek voltak egy másik apácza klastromra lődözni, mivel ő szüzességök néhány miguelista guerrillat bocsátottak celláikba, kik onnét az ablakokból puskázták a' józan pedristákat.

Legujabb: A' spanyol király sept. 29dikén annyira jobban volt, hogy ha folyvást úgy marad, egy pár nap mulva minden veszedelmen tul helyezettnek mondhatni. A' bajor kormányujság oct. 6dikán közli francia és német nyelven Ó Felsege a' bajor királynak, görögország ügye 1832 majusa 7dikén történt végső elintéztetése iránti ratificatioját.

Pénzfolyamat:

Bécs (october 9ikén) közép ár:	
Status 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{2}{3}$ p. p.
— 4 pC.	76 $\frac{5}{8}$ — —
— 1820diki nyeres. kölcsön	— — — —
— 1821diki	126 $\frac{5}{8}$ — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pc. banko kötel.	47 $\frac{5}{8}$ — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	— — — —
Bank-actiák v. részvények darabja	1134 $\frac{1}{8}$ — —

A' gabonának pesti piaci ára october 12dikén 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	146 $\frac{2}{3}$	126 $\frac{2}{3}$	120	Zab	34 $\frac{2}{3}$	33 $\frac{1}{3}$	32
Kétszeres	100	93 $\frac{1}{3}$	90	Köles	—	—	—
Rozs	60	56 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{3}$	Köles-kása	—	—	—
Árpa	56 $\frac{2}{3}$	55 $\frac{1}{3}$	50 $\frac{2}{3}$	Kukoricza	66 $\frac{2}{3}$	63 $\frac{1}{3}$	$\frac{1}{3}$